

Õpioskuste ainekava

Klass	Maht
4. klass	tunde nädalas 1 tunde aastas 35

Eesmärk: arendada ja tõhustada õpilaste iseseisvaid õpioskusi, parandada koostööd kaasõpilastega

Õppeaine lühikirjeldus

Õpioskuste tunni tegevused on eale kohaselt mängulised ja suunavad õpilaste teadlikkust oskuslikult otsima ja leidma sobivaid õppemeetodeid. Õpioskused aitavad kaasa õppeainete paremale mõistmisele ja omandamisele. Erinevate tegevuste kaudu õpivad õpilased iseennast ja klassikaaslasti tundma ning oskavad ennast ja kaaslast paremini aidata.

Õppeaine aitab erinevatest teabeallikatest info otsimisel laiendada õpilaste silmaringi. Teabe otsimine teatmeteostest, sõnastikest ja atlasest ning teabe käsitlemine suurendab õpilaste toimetulekut õpiülesannetega. Õppeaines pööratakse tähelepanu rühmatööde tulemuslikule toimimisele ja arendatakse koostöö- ning meeskonnatööoskust. Õpilaste funktsionaalse lugemisoskuse tõstmiseks kasutatakse tunnis erinevaid tööülesandeid, mis nõuavad tähelepanu ja süvenemist. Koostöös aineõpetajatega selgitatakse konkreetse klassikollektiivi raskused õppeainetes ja õpioskuste õppeaines püütakse leida nendele lahendusi. Õpioskuste aine aitab kaasa õpilaste õpimotivatsiooni säilimisele ja õppimiseks vajaliku emotsionaalse seisundi leidmisele.

Õpioskuste tunnist oodatakse, et õpilane:

- a) mõistab, mis on õpioskused ning kuidas neid arendada;
- b) oskab enda õpioskusi analüüsida;
- c) kavandab enda õpioskuste parandamist.

Õppeaines lähtutakse järgmistest valdkondadest:

- keskkond ning tegevuse planeerimine ja organiseerimine;
- motivatsioon ja emotsioonid;
- õpitava vastuvõtmine ning selle salvestamine ja säilitamine;
- õpitu meenutamine ja kasutamine;
- enesetunnetus ja eneseteadvus (enese teadmiste kontrollimine; teadlikkus õppimisest ja iseendast);
- enesekontroll kui õpioskus, mille hea valdamine loob eduka iseseisva õppimise eeldused.

Õppesisu

- Nimekaarti koostamine (kirjutamis-, joonistamis-, selgitusoskus)
- Eesmärkide seadmine, õppimise kavandamine; grupitöö põhimõtted. Inimesed õpivad erinevalt. Milline on parim õpistiil?
- ÕS-i, Võõrsõnade leksikoni, sõnaraamatute jt teatmeteoste kasutamine, telefoniteatmiku kasutamine (vanasõnade, mõistatuste, antonüümide, sünonüümide, lühendite tundmaõppimine)
- Ristsõnade koostamine ja lahendamine
<http://www.discoveryeducation.com/freepuzzlemaker/> ja
<https://www.armoredpenguin.com/> kasutusvõimalustega tutvumine
- Päevakava, nädalaplani koostamine; aja planeerimine
- Konspekti koostamine, lühikokkuvõtte tegemine õpitust
- Kuidas õppida erinevaid õppeaineid?
 - matemaatika - mõõtmine, pindala leidmine, matemaatika olulisus igapäevaelus
 - eesti keel - teksti põhjal küsimuste koostamine; märksõnaskeemi, idee- / mõttekaardi koostamine; kava koostamine, olulise info leidmine loetud materjalist (funktsionaalne lugemisoskus)
 - loodusõpetus - töö atlasega, tingmärkide, plaani ja kaardi lugemine/kasutamine, plaani joonestamine
- Slaidiettekande koostamine ja esitlemine (lõiming loodusõpetusega)
- Referaadi koostamine mitme erineva teatmeteose ja internetiinfo abil; allikate märkimine
- Diagrammide lugemine ja koostamine
- Nuputamise- ja loogikaülesanded
- Ajatelje lugemine, kasutamine; kronoloogia koostamine
- Kooli koduleheküljega tutvumine, info leidmine

Õpitulemused

Õppeaine läbimisel õpilane:

- teab oma õpistiili;
- töötab rühmas ja vastutab ühiselt tehtud töö eest;
- kasutab info otsimiseks teabekirjandust, interneti ja leiab otsitava info - tunneb tähestikku, otsib selle järgi infot paberkandjal teatmeteosest;
- oskab lugeda tabeleid, diagramme, jooniseid;
- töötab erineva sisuga tekstiga;
- kontrollib, analüüsib eakohaselt oma töö tulemusi ja teeb järeldusi;
- teab kuidas koostada referaati ja leiab selleks teatmeteosest informatsiooni, annab kaaslastele oma tööst ülevaate (esinemised, ettekanded);
- analüüsib oma ajakasutust ja planeerib aega;
- keskendub õppeülesannete täitmisele, kasutab täiskasvanu suunamisel eakohaseid õpivõtteid;
- teadvustab üldist lugemisoskuse vajalikkust ja tööjuhendi lugemise olulisust, eristab olulist ebaolulisest;

- teab õpitu meelde jätmiseks erinevaid mnemotehnilisi võtteid.

Lõiming

- Õppeaine õpioskused lõimuvad kõigi 4. klassi õppeainetega (teabekirjanduse, ilukirjanduse jm tekstide kaudu; loogilist mõtlemist arendavate nuputamisülesannete kaudu).
- Õpiraskustega õpilaste puhul võimaldab õpioskuste tund rakendada parandusõppe elemente.

Hindamine

Õppeainet hinnatakse mitteeristavalt, mis kajastub tunnistusel arvestuse (A) või mittearvestusena (MA). Hindamise aluseks võetakse õpilase (1) õpiülesannete täitmist kogu õppeprotsessi vältel (õpimapp), (2) tundidest osavõtu aktiivsust ja (3) õpilase vähemalt 70% tundides osalemist. Kui õpetaja peab vajalikuks mõnda tööd numbriliselt hinnata, siis kantakse hinne vastava tunniteema all Stuudiumisse koos sõnalise selgitusega.

Soovituslik kirjandus

Beaver, D. 2001. Õpi mängeldes. Sinisukk.

Burnett, G. 2006. Õpime õppima. Studium

Fischer, R. 2004. Õpetame lapsi õppima. Atlex

Kidron, A. 1997. Kuidas hõlpsalt õppida. Ilo

Kikas, E. Õppimine ja õpioskused.

http://www.curriculum.ut.ee/sites/default/files/sh/oppimine_ja_opioskused.pdf

Peil, I. 2007. Õpime õppima. Saaremaa Ühisgümnaasium.

http://www.syg.edu.ee/~peil/opi_oppima/

Raam, A. 2012. Õppimist ja arengut toetav hindamine koolikeskkonnas.

<http://hindaminekoolikeskkonnas.weebly.com/otildepioskused.html>

Õpistiilide test. Rajaleidja.

http://www.rajaleidja.ee/public/Suunaja/Toolehed/opistiilid/Opistiilide_test.pdf